

สรุปผลการตรวจราชการและนิเทศงาน จังหวัดตราด เขตสุขภาพที่ 6 รอบที่ 1/2565

วันที่ 11 มีนาคม 2565 ณ ห้องประชุม ชั้น 5 โรงพยาบาลตราด จังหวัดตราด

แพทย์หญิงสุณีย์ เชื้อสุวรรณชัย รองผู้อำนวยการด้านวิชาการ ศูนย์อนามัยที่ 6 กล่าว กรมนามัยมีข้อเสนอ 2 ประเด็นหลัก คือ ประเด็นการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตรวจราชการ และปัญหาสำคัญของพื้นที่ (Area based) และประเด็นผลกระทบการดำเนินการในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ประเด็นที่ 1 การดำเนินงานตามตัวชี้วัดตรวจราชการ และปัญหาสำคัญของพื้นที่ (Area based)

จังหวัดตราด พบ อัตราการตายมารดาแนวโน้มสูง เนื่องจากอัตราการเกิดน้อย ปี 2565 พบ มารดาเสียชีวิต 1 ราย สาเหตุการเสียชีวิต AIDS with PCP ในปี 2564 จังหวัดตราด พบ มารดาเสียชีวิต 3 ราย ประกอบด้วย Covid-19 pneumonia 1 ราย, Covid-19 pneumonia (หลังคลอด 22 วัน) 1 ราย และ BBA, sepsis, cardiomyopathy (หลังคลอด 9 วัน) 1 ราย เกิดจากสาเหตุการเสียชีวิตทางอ้อม (Indirect causes) กรณีเสียชีวิตจากโควิด ผู้ป่วยไม่ได้รับการฉีดวัคซีนทั้ง 2 ราย เมื่อเทียบอัตราการติดเชื้อของหญิงตั้งครรภ์ พบว่าอัตราตาย ร้อยละ 3.08 และพบปัญหาในพื้นที่ คือ หญิงตั้งครรภ์อยู่ใน Cohort ward ทำให้เกิดปัญหาในการติดตาม จังหวัดตราด ดำเนินการแก้ไขปัญหาแล้ว จากการวิเคราะห์ 3 D (DELAY) พบว่า การเข้ารับบริการของหญิงตั้งครรภ์ช้า ร้อยละ 60 ปัญหาระบบบริการ ร้อยละ 60 ผลการดำเนินงานด้านแม่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และการฝากครรภ์ครบ 5 ครั้ง ซึ่งเป็น PPA ที่จะช่วยป้องกันหญิงตั้งครรภ์ได้ดี การติดตามหลังคลอดครบ 3 ครั้ง ซึ่งพบหญิงตั้งครรภ์เสียชีวิตหลังคลอด จากการวิเคราะห์ พบว่า หญิงหลังคลอดไม่ตระหนักเรื่องอาการเสี่ยงที่ต้องรีบไปโรงพยาบาลทันที บางกรณีเกิดอาการรุนแรงแล้วจึงไปโรงพยาบาล ทำให้เกิดปัญหาในการส่งต่อไม่ทัน เนื่องจากจังหวัดตราดมีหมอสูตินรีเวชที่โรงพยาบาลตราดแห่งเดียว ข้อเสนอแนะ คือ

1. เรื่อง Technology ด้านการสื่อสาร เช่น Telemedicine ควรนำมาปรับใช้ในด้านสูติกรรม
2. ด้านบุคลากร ควรมีการลงเยี่ยมเสริมพลัง และการซ่อมแผนเพื่อเตรียมการให้แก่บุคลากรใหม่
3. ภาพรวมเขตสุขภาพที่ 6 ดำเนินการเรื่องวัคซีนในหญิงตั้งครรภ์ผ่านเกณฑ์ แต่พบว่าหญิงตั้งครรภ์ มีความกังวลด้านผลกระทบในการรับวัคซีน ควรให้บริการเชิงรุกในพื้นที่ โดยการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ เช่น อสม. เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์มารับบริการฉีดวัคซีนเพิ่มมากขึ้น จังหวัดตราด ไม่พบการเสียชีวิตทางตรง (Direct cause) ที่เกิดจาก PPH, PIH อย่างไรก็ตาม เขตสุขภาพที่ 6 พบการร้องเรียนจากสาเหตุนี้สูง อคม. มีมติให้ Audit chart ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมาบางจังหวัดดำเนินการได้ไม่ครบถ้วน มีการนำเสนอผ่านคณะกรรมการ Service plan โดยจะเริ่ม Audit ในเดือนพฤษภาคม 2565 และมีแผนผลักดันให้เป็น PPA เขต ในปี 2566

สุขภาพเด็กปฐมวัย ผลการดำเนินงาน IQ เด็กผ่านเกณฑ์ จังหวัดตราด พบว่าปัญหาไอโอดีนในปีสภาวะของหญิงตั้งครรภ์ต่ำกว่าเกณฑ์ เรื่องการคัดกรองทำได้ดี แต่พบภาวะซีดในเด็กและการคลอดก่อนกำหนดสูง การตั้งครรภ์

ในหญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี สูงเป็นอันดับที่ 1 ของเขต แต่ดำเนินการได้ดีในเรื่อง Newborn TSH screening และ Low birth weight และพบปัญหาเตี้ย, อ้วน การคัดกรองได้ต่ำกว่าเกณฑ์ เนื่องจากปัญหาจากสถานการณ์โควิด 19 ในการลงพื้นที่ สนับสนุนการใช้ Telemedicine, Line อสม. ในการคัดกรองพัฒนาการเด็ก เช่น การถ่ายวิดีโอพัฒนาการของเด็ก ซึ่งเป็นการติดตามได้อีกหนึ่งช่องทาง

ไอโอดีนในเขตสุขภาพที่ 6 ผลการดำเนินงานต่ำในหลายจังหวัด ซึ่งการตรวจไอโอดีนเป็นการตรวจตั้งแต่เด็กที่ยังไม่ได้รับไอโอดีนหรือยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก มีแผนการตรวจในหญิงตั้งครรภ์ ไตรมาสที่ 3 อีกครั้ง และประเด็นภาวะซีด เน้นย้ำว่าให้มีการดำเนินการจ่ายยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก ซึ่งจังหวัดตราดดำเนินการครอบคลุม ปัญหา คือ ควรเน้นย้ำกับประชาชนมากขึ้น

การคลอดก่อนกำหนด เขตสุขภาพที่ 6 มีการดำเนินการจ่ายยา Progesterone เพื่อช่วยลดการคลอดก่อนกำหนดในหญิงที่มีประวัติคลอดก่อนกำหนด ซึ่งผ่านคณะกรรมการ 5x5 โดยมีผู้ตรวจราชการเป็นประธาน และอยู่ระหว่างการจัดสรรยาให้โรงพยาบาล

สุขภาพผู้สูงอายุมีการดำเนินงาน LTC และ Care plan ผ่านเกณฑ์ จุดเด่น คือ การช่วยเหลือด้านต่างๆ ของผู้สูงอายุ ซึ่งกลุ่มสาธูร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดให้ความช่วยเหลือในจังหวัดรวมถึงจังหวัดใกล้เคียง

สุขภาพวิถีใหม่ Thai Stop COVID Plus ดำเนินการผ่านเกณฑ์ และกิจกรรมก้าวท้าใจ เป้าหมายความรู้ อยู่ในเกณฑ์ดี แต่ด้านการสำรวจพฤติกรรม Anamai Poll ดำเนินการได้น้อยควรขยายกลุ่มเป้าหมายและประชาสัมพันธ์เพิ่มขึ้น

ประเด็น Area based : Obesity war พบ BMI และรอบเอว ต่ำกว่าเกณฑ์ อย่างไรก็ตาม จังหวัดตราดมีนโยบาย ตราด Exercise City และมีการดำเนินการ DPAC ต่อเนื่อง การดำเนินงานก้าวท้าใจเป็นอันดับ 1 ของพื้นที่ เนื่องจากจังหวัดตราดมีจำนวนประชากรน้อย ควรมีการขยายกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้น คาดว่าหลังจากสถานการณ์โควิด 19 จะมีการวางแผนการดำเนินงานได้ดีขึ้น

ประเด็นที่ 2 ผลกระทบการดำเนินการในสถานการณ์การระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

สถานพัฒนาการเด็กเป็นส่วนสำคัญ จังหวัดตราดมีการเปิดโรงเรียนบางส่วน และในส่วนสำนักงานควบคุมโรค (สคร.) ยังติดปัญหาเกี่ยวกับการไม่ได้รับบริการฉีดวัคซีนทั้งเด็กและผู้ปกครอง และประเด็นความกังวล ควรมีสื่อการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น ทำให้ส่งผลต่อด้าน IQ ทักษะปัญหา และด้านอื่น ๆ ซึ่งจากสถานการณ์โควิด 19 อาจทำให้เกิดปัญหาการเข้าสังคมลดลง รวมถึงการเล่นกีฬานอกบ้าน การเรียนรู้ การเข้าใจผู้อื่นและตนเองลดลงด้วย ซึ่งสนับสนุนมาตรการตามแผนเผชิญเหตุแล้วนั้น

ข้อสั่งการ/ข้อเสนอแนะ

นายแพทย์ณรงค์ อภิกุลวณิช ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขตสุขภาพที่ 6 กล่าว

1. กำกับ ติดตามการดำเนินงาน Urine Iodine ในหญิงตั้งครรภ์ อย่างต่อเนื่อง

2. เพิ่มข้อมูลภาวะเลือดจางมารดา ในการตรวจราชการจังหวัดถัดไป
3. เน้นการดำเนินงานในเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเด็กเกิดน้อยลง ควรวางแผนการดำเนินงานให้เด็กมีคุณภาพสมบูรณ์สมวัย และมี IQ เพิ่มขึ้น
4. ยกตัวอย่างการพัฒนา IQ เด็ก ของประเทศสิงคโปร์ กรมอนามัยควรมีแนวทางพัฒนาการด้าน IQ อย่างจริงจัง ให้ครอบคลุม Value Chain ในการดูแลแม่และเด็ก

นางปภาวดี อ่อนนุ่ม

ผู้จัดรายงานการประชุม

นางสาวสุริรักษ์ พรหมมินทร์

ผู้ตรวจรายงานการประชุม